

การพัฒนาปรับเปลี่ยนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสำนึกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

A model for Developing Desirable Characteristics in the Public Mind of Junior High School Students Under the Primary Education Service Area Office Kalasin District 2

ธนวรรณ เหมบาลัตย์¹ กฤษณก ดวงชาตม² และจำเนียร พลหาญ³

Tanawan Hembasat¹, Kritkanok Duangchatom² and Chumnian Pollaharn²

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม^{1,2,3}

Education Mahasarakham Rajabhat University^{1,2,3}

Corresponding author, Email: tanawanmilk27@gmail.com¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสำนึกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสำนึกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 3) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสำนึกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และ 4) เพื่อทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสำนึกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แบ่งเป็น 4 ระยะ คือ 1) องค์ประกอบและตัวชี้วัดด้านจิตสำนึกแล้วทำการสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน 2) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาด้านจิตสำนึกของนักเรียน กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 213 คน 3) สร้างรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสำนึกของนักเรียน และทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญกับผู้ทรงคุณวุฒิ 10 คน และ 4) ทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบการพัฒนาด้านจิตสำนึกของนักเรียน กลุ่มผู้ร่วมทดลองเป็นนักเรียน จำนวน 30 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบและตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสำนึกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 35 ตัวชี้วัด 2) สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนามากที่สุด คือ ด้านการรับผิดชอบในการใช้ของส่วนรวม 3) รูปแบบการพัฒนา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการจัดกิจกรรม 4) วิธีดำเนินการ และ 5) การวัดและประเมินผล และ 4) การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนามีค่าเฉลี่ยก่อนการทดลองเท่ากับ 53.83 หลังการทดลองเท่ากับ 86.90 หมายความว่าหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: รูปแบบการพัฒนา, คุณลักษณะอันพึงประสงค์, จิตสำนึก

ABSTRACT

The objective of this research were to 1) to study the composition and indicators of desirable characteristics in the public mind of lower secondary school students, 2) To study the current state and the desirable state of the development of desirable characteristics in public mind among junior high school students, 3) To create a model for the development of desirable characteristics in the public mind of lower secondary school students, and 4) To test and evaluate the model for developing public psychoactive characteristics of lower secondary school students. The divided into 4 phases. 1) The composition and indicators of public psychology were studied and group discussions were conducted with 9 experts. 2) Study the current and desirable state of the students' public mental development. The target group is have 213 people. 3) Create a model for the development of desirable characteristics in the public mind of students. then modeled and conducted an expert-based seminar with 10 experts. and 4) Trial and evaluate the student's public mental development model. The experimental group 30 people were obtained by selective selection.

The results were as follows: 1) Composition and indicators of desirable characteristics in public mind among junior high school students consisted of 5 components 35 indicators. 2) The overall current condition is moderate. The overall desirable condition was at the highest level. The areas that have the greatest need for development are Responsibility. 3) The development model consists of 4 components: 1) Principles 2) Objectives 3) Activities Process 4) Methods 5) Measurement and evaluation. and 4) Trial and evaluate the student's public mental development model The mean before experiment was 53.83, after the experiment was 86.90, meaning that after the experiment were significantly higher than before the experiment at the .05 level.

Keywords: Development Model, Desirable Characteristics, Public Mind

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 65 กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) โดยได้ระบุถึงเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ว่าต้องมีการส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะ และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม โดยสร้างความตระหนักให้ทุกคนรู้จักหน้าที่ของตนเอง การยอมรับความหลากหลายและความสำคัญในการพึ่งพาตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อสังคมและต่อผู้อื่น แผนการศึกษาแห่งชาติ (2560-2579) ยังได้ระบุถึงแนวทางในการสร้างเสริมและปรับเปลี่ยนค่านิยมของคนไทยให้มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ว่าต้องมีการส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนทั้งในและนอกห้องเรียน และกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันของครอบครัว กลุ่มสนใจ และชุมชนที่สอดคล้องกับคุณธรรม จริยธรรม ความมีวินัย จิตสาธารณะ รวมทั้งบูรณาการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ดนตรีกีฬาเข้ากับกระบวนการเรียนรู้และวิถีชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, น. 35)

จิตสาธารณะหรือจิตอาสา คือ การตระหนักรู้ตนที่จะทำสิ่งใดเพื่อเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม และแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อส่วนรวม พร้อมทั้งเสียสละและอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีความปรารถนาที่จะช่วยแก้ปัญหาให้แก่ผู้อื่นหรือสังคมด้วยความเต็มใจ โดยพิจารณาจากความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก หรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงลักษณะดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นด้านการรับผิดชอบต่อสาธารณสมบัติ และทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการทำการกิจกรรมเพื่อสังคม เข้าร่วมในเรื่องส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม ด้านการรับรู้ และตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและมีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมร่วมกัน (กวี วรกวิน, 2560, น. 135)

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาจิตสาธารณะ โดยกำหนดเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ข้อ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และให้มัธยมศึกษาตอนต้นมีชั่วโมงทำกิจกรรมจิตสาธารณะ

จำนวน 45 ชั่วโมง ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวจะต้องได้รับการปลูกฝังและพัฒนาผ่านการจัดการเรียนรู้การปฏิบัติกิจกรรมพัฒนานักเรียนในลักษณะต่าง ๆ จนตกผลึกเป็นคุณลักษณะในตัวของนักเรียน (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553, น. 20) การพัฒนาสู่สังคมแห่งการเรียนรู้มุ่งเตรียมคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัย ให้มีภูมิคุ้มกันเพื่อเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเสริมสร้างศักยภาพของคนในทุกมิติให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง มีสติปัญญาที่รอบรู้และมีจิตใจที่สำนึกในคุณธรรมจริยธรรม มีความเพียรและรู้คุณค่าความเป็นไทยมีโอกาสและสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตควบคู่กับการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมในสังคมและสถาบันทางสังคมให้เข้มแข็งเอื้อต่อการพัฒนา รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้เข้มแข็งในระดับที่สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้คนในชุมชนเป็นพลังทางสังคม (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2555, น. 3) ซึ่งจะส่งผลให้เกิดจิตสาธารณะ แก่นในสังคมไทยได้ในที่สุดจะเห็นได้ว่าการพัฒนาที่ดีต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งจากบ้านโรงเรียนและสังคม โดยเฉพาะสังคมหรือชุมชน ซึ่งผลดีของการที่ให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมการตัดสินใจและมีส่วนร่วมในการพัฒนาจะทำให้ชุมชนมีความรู้สึกว่าตนเองเป็นเจ้าของมีความรู้สึกว่าตนเองเป็นหุ้นส่วน (Partnership) ซึ่งวิธีนี้เองจะเป็นหนทางของการนำไปสู่ความยั่งยืน (Sustainability) หรือที่เรียกว่าการพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainability Development) (ระพีพรรณ ทองหล่อ, 2551, น. 25-26)

จากรายงานการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาวิกฤตทางด้านจิตสาธารณะของเยาวชน โดยเฉพาะนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่าเยาวชนกำลังอยู่ในสภาพแห่งความเสี่ยงโดยเฉพาะการใช้ชีวิตในแง่มุมต่าง ๆ ซึ่งความเสี่ยงเหล่านี้หากไม่ได้รับการควบคุม หรือแก้ไขย่อมส่งผลเสียต่ออนาคตของเยาวชน ในฐานะเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีค่าของสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผลที่มองเห็นได้ประการหนึ่ง คือ คุณภาพการเรียนรู้และความใส่ใจในการเรียนรู้ของเยาวชนลดลงอย่างเห็นได้ชัด เพราะความอ่อนแอทางความคิดซึ่งทำให้เยาวชนไม่มีภูมิคุ้มกันแล้วยังเป็นจุดอ่อนที่จะทำให้เข้าใจ

สังคมผิด ไม่เห็นความสำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคม หรือเรียกว่า “ขาดจิตสำนึกสาธารณะ” สภาพการณ์ที่วัยรุ่นไทยขาดจิตสำนึกสาธารณะทำให้ชุมชนอ่อนแอ ไม่สนใจและเข้าร่วมกิจกรรม ท่างเห็นศาสนา และขาดความซื่อสัตย์สิ่งเหล่านี้ถือเป็นตัวกีดกร่อนเศรษฐกิจพอเพียง และความสมานฉันท์ในสังคม (ปภาพินท์ รุณธาตุ, 2559, น. 25-32) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในระดับที่ต้องเร่งปรับปรุง กล่าวคือ นักเรียนไม่รู้คุณค่าของสิ่งของเครื่องใช้ของส่วนรวม ขับชื้อรถจักรยานยนต์เสี่ยงดังสร้างมลพิษต่อชุมชน ทะเลาะวิวาท ลักขโมย สร้างความเดือดร้อนให้กับคนอื่น ไม่มีจิตสำนึกที่ดี ขาดความรับผิดชอบ ทำให้เป็นคนเห็นแก่ตัว ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ไม่มีจิตสาธารณะ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2, 2562, น. 45)

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยมีความตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญของการมีจิตสาธารณะ จึงสนใจที่จะทำการศึกษาองค์ประกอบตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ สร้างรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ ทดลองใช้ และประเมินผลรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ได้รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ทำให้ผู้เรียนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ประกอบอาชีพสุจริต และสามารถนำความรู้มาพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

3. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

4. เพื่อทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ขอบเขตการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

1. ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย

1.1 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน ครูผู้สอน 2 คน นักวิชาการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา 1 คน ศึกษาในเทศก์ที่มีผลงานในด้านการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล 2 คน และศึกษาในเทศก์ที่มีความเชี่ยวชาญและมีผลงานด้านการจัดกิจกรรมจิตศึกษาเกี่ยวกับผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 2 คน ทั้งหมด 9 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

องค์ประกอบและตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ 2) ด้านการรับผิดชอบต่อการใช้ของส่วนรวม 3) ด้านการถือเบืงหน้า 4) ด้านการเคารพสิทธิ และ 5) ด้านการเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 2

1. ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย

1.1 กลุ่มเป้าหมาย คือ ข้าราชการครู ลูกจ้างชั่วคราว บุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นครูประจำชั้นระดับ

มัธยมศึกษาตอนต้น ในสถานศึกษาขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 2 ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 213 คน

2. ขอบเขตด้านสถานที่

สถานศึกษาขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 2 จำนวน 50 โรงเรียน

ระยะที่ 3 สร้างรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 2

1. ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย

1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ โรงเรียนรณรงค์ทางหลวงวิทยา โรงเรียนห้วยตุมวิทยา และโรงเรียนชุมชนสถานดำรงวิทย ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีผลงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมในด้านจิตสาธารณะ โดยได้รับรางวัลนวัตกรรมสร้างสรรค์คนดี โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ประจำปีการศึกษา 2563 ระดับประเทศ โรงเรียนละ 5 คน ทั้งหมด 15 คน

1.2 กลุ่มผู้สร้างรูปแบบและคู่มือการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 9 คน

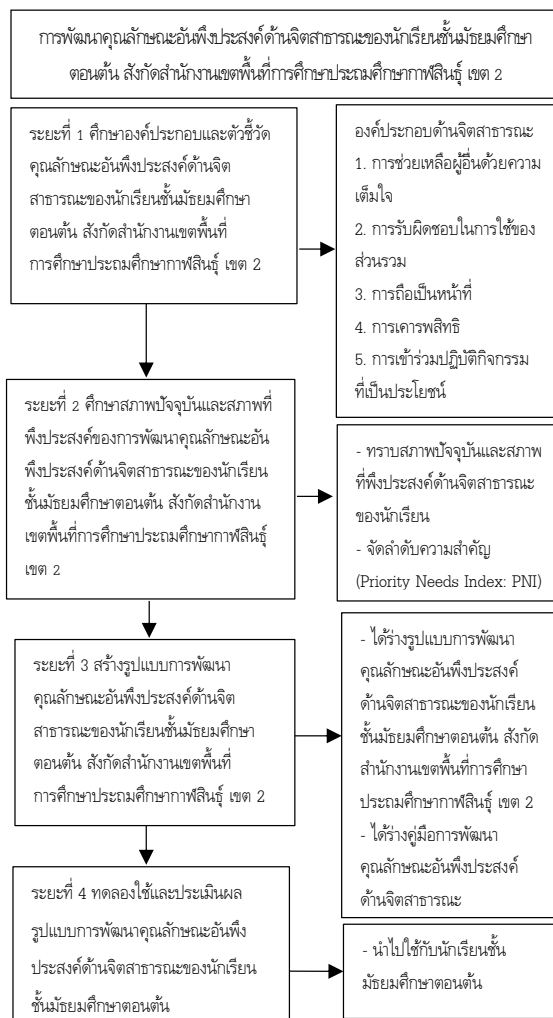
1.3 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน

ระยะที่ 4 ทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 2

1. ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย

1.1 กลุ่มทดลอง คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนโพธิ์สนอนุเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 2 ปีการศึกษา 2564 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 30 คน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 2

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน ครูผู้สอน 2 คน นักวิชาการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา 1 คน ศึกษาพิเศษที่มีผลงานในด้านการศึกษา ติดตาม และประเมินผล 2 คน และศึกษาพิเศษที่มีความเชี่ยวชาญและมีผลงานด้านการจัดกิจกรรมจิตศึกษาเกี่ยวกับผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 2 คน ทั้งหมด 9 คน

เครื่องมือการวิจัย

แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาหลักการ และสังเคราะห์ หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบและตัวชี้วัด การพัฒนารูปแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ
2. นำองค์ประกอบและตัวชี้วัด มาทำการสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 9 คน เพื่อยืนยันความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยทำวิเคราะห์ผลเพื่อคัดเลือกองค์ประกอบและตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ขององค์ประกอบและตัวชี้วัดจิตสาธารณะ แล้วนำมาแปลความหมาย โดยกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการให้ความหมาย ค่าของคะแนนเฉลี่ยออกเป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง เหมาะสม/มีความเป็นไปได้/มี ความเป็นประโยชน์

4.51-5.00 ระดับ มากที่สุด

3.51-4.50 ระดับ มาก

2.51-3.50 ระดับ ปานกลาง

1.51-2.50 ระดับ น้อย

1.00-1.50 ระดับ น้อยที่สุด

2. เลือกองค์ประกอบและตัวชี้วัดจิตสาธารณะจากผลการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากขึ้นไป คือมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไปมาใช้ในการสร้างแบบสอบถามเพื่อดำเนินการวิจัยในระยที่ 2 ต่อไป

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาภาคใต้ เขต 2

กลุ่มเป้าหมาย คือ ข้าราชการครู ลูกจ้างชั่วคราว บุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นครูประจำชั้นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในสถานศึกษาขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาภาคใต้ เขต 2 ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 213 คน

เครื่องมือการวิจัย

1. แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคใต้ เขต 2

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ ตำรา เอกสาร เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. นำองค์ประกอบและตัวชี้วัดที่ผ่านการยืนยันความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์จากผู้ทรงคุณวุฒิในระยะที่ 1 มาสร้างแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และนำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน และปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับข้าราชการครู ลูกจ้างชั่วคราว บุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นครูประจำชั้นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 42 คน ทำการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น และปรับปรุงแก้ไขให้เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 213 คน
5. วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์หาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น จัดลำดับความต้องการจำเป็นในการยกวางรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระยะที่ 3 ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ แล้วนำมาแปลความหมาย โดยกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการให้ความหมาย ค่าของคะแนนเฉลี่ยออกเป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
4.51-5.00	หมายความว่าถึง อยู่ในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	หมายความว่าถึง อยู่ในระดับมาก
2.51-3.50	หมายความว่าถึง อยู่ในระดับปานกลาง
1.51-2.50	หมายความว่าถึง อยู่ในระดับน้อย
1.00-1.50	หมายความว่าถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามพบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีค่า 0.60

3. หาค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient: α) ดังนี้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2550)

ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา	การแปลความหมายระดับ
มากกว่า .9	ดีมาก
มากกว่า .8	ดี
มากกว่า .7	พอใช้
มากกว่า .6	ค่อนข้างพอใช้
มากกว่า .5	ต่ำ
น้อยกว่า หรือ เท่ากับ .5	ไม่สามารถรับได้

ระยะที่ 3 สร้างรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

กลุ่มเป้าหมาย

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการ ครู นักเรียนจากโรงเรียนร่อนคำหงส์ทองวิทยา โรงเรียนห้วยตูมวิทยา และโรงเรียนชุมชนสีฐานดำรงวิทย ซึ่ง เป็นโรงเรียนที่มีผลงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมในด้านจิตสาธารณะ โดยได้รับรางวัลนวัตกรรมสร้างสรรค์คนดี โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ประจำปีการศึกษา 2563 ระดับประเทศ โรงเรียนละ 5 คน ทั้งหมด 15 คน

2. กลุ่มผู้สร้างรูปแบบและคู่มือการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 9 คน

3. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน

เครื่องมือการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview)
2. แบบประเมินยืนยันรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียน
2. ศึกษาการสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียน จากโรงเรียนที่มีผลงานปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) จำนวน 3 โรงเรียน

3. นำข้อมูลในระยะที่ 2 มาสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกให้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจาก 3 โรงเรียน จำนวน 15 คน

4. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาจัดกลุ่ม จากนั้นจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อร่างรูปแบบและคู่มือการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ โดยเน้นกลุ่มที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ที่เป็นกลุ่มผู้สร้าง จำนวน 9 คน

5. นำร่างคู่มือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และเสนอผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญกับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน

6. ผลการประเมินยืนยันรูปแบบและคู่มือ มาวิเคราะห์ผล และเลือกรูปแบบกิจกรรมที่มีค่าคะแนนความเห็นชอบตั้งแต่ 3.51-5.00 ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนที่จะนำไปทดลองใช้ในระยะที่ 4 ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินยืนยันความเหมาะสมความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ แล้วนำมาแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	เหมาะสม/เป็นไปได้/เป็นประโยชน์
4.51-5.00	คือ มากที่สุด

3.51-4.50 คือ มาก

2.51-3.50 คือ ปานกลาง

1.51-2.50 คือ น้อย

1.00-1.50 คือ น้อยที่สุด

ระยะที่ 4 ทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนโพธิ์นิมิต อ.นาแก จ.กาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2564 ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 30 คน

เครื่องมือวิจัย

1. คู่มือการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
2. แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำรูปแบบและคู่มือการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะไปใช้กับกลุ่มผู้ร่วมทดลอง
2. สร้างแบบวัดจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นนำมาทดสอบกับกลุ่มผู้ร่วมทดลองก่อนการทดลอง
3. ใช้รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตามคู่มือการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจนครบทุกกิจกรรม
4. ดำเนินการทดสอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หลังการใช้รูปแบบการพัฒนา โดยใช้แบบวัดจิตสาธารณะของนักเรียนที่สร้างขึ้น (Posttest) จากนั้นรวบรวมข้อมูลในการใช้รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียน โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการใช้แผนการทดลองแบบ One Group Pretest-Posttest Design (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

กลุ่ม	Pretest	Treatment	Posttest
ทดลอง	T ₁	X	T ₂

T₁ หมายถึง การทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest)

X หมายถึง การทดลองโดยใช้รูปแบบการพัฒนา

T₂ หมายถึง การทดสอบหลังการทดลอง (Posttest)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แล้วทำการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 ท่าน ประเมินความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นไปได้ (Feasibility) และความเป็นประโยชน์ (Utility) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับความเหมาะสม ระดับความเป็นไปได้ ระดับความเป็นประโยชน์ขององค์ประกอบและตัวชี้วัด

องค์ประกอบและตัวชี้วัด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	ระดับความเป็นไปได้	ระดับความเป็นประโยชน์
1. การช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ	5.00	0.00	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด
2. การรับผิดชอบต่อการใช้ของส่วนรวม	4.44	0.73	มาก	มากที่สุด	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

องค์ประกอบ และตัวชี้วัด	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม	ระดับความ เป็นไปได้	ระดับความ เป็นประโยชน์
3. การถือป็นหน้าที่	4.11	0.60	มาก	มาก	มาก
4. การเคารพสิทธิ	4.67	0.50	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด
5. การเข้าร่วม ปฏิบัติการ ที่เป็นประโยชน์	5.00	0.00	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 องค์ประกอบและตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 35 ตัวชี้วัด โดยองค์ประกอบที่ 1 การช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ มีระดับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ โดยรวมมากที่สุด องค์ประกอบที่ 2 การรับผิดชอบในการใช้ของส่วนรวมระดับความเหมาะสมมาก และระดับความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์มากที่สุด องค์ประกอบที่ 3 การถือป็นหน้าที่ระดับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์โดยรวมมากที่สุด องค์ประกอบที่ 4 การเคารพสิทธิและองค์ประกอบที่ 5 การเข้าร่วมปฏิบัติการที่เป็นประโยชน์ ระดับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ โดยรวมมากที่สุด

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

ตารางที่ 2 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนา

องค์ประกอบ คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมี จิตสาธารณะ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมี จิตสาธารณะ
1. การช่วยเหลือ ผู้อื่นด้วย ความเต็มใจ	2.87	0.15	ปาน กลาง	4.64	0.37	มาก ที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 2 (ต่อ)

องค์ประกอบ คุณลักษณะ อันพึงประสงค์	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมี จิตสาธารณะ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมี จิตสาธารณะ
2. การ รับผิดชอบ ในการใช้ ของส่วนรวม	2.55	0.28	ปานกลาง	4.83	0.15	มากที่สุด
3. การถือป็น หน้าที่	2.81	0.66	ปานกลาง	4.72	0.12	มากที่สุด
4. การเคารพ สิทธิ	2.80	0.66	ปานกลาง	4.55	0.42	มากที่สุด
5. การเข้าร่วม ปฏิบัติ กิจกรรมที่ เป็นประโยชน์	2.93	0.45	ปานกลาง	4.75	0.10	มากที่สุด
โดยรวม	2.77	0.46	ปานกลาง	4.74	0.22	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่าสภาพปัจจุบันของการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 3 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ

องค์ประกอบคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	D	I	(PNI _{Modified})	ลำดับ ความต้องการ จำเป็น
1. การช่วยเหลือผู้อื่นด้วย ความเต็มใจ	2.87	4.64	0.616	5

(ต่อ)

ตารางที่ 3 (ต่อ)

องค์ประกอบคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะของนักเรียน	D	I	(PNI _{Modified})	ลำดับ ความต้องการ จำเป็น
2. การรับผิดชอบต่อการใช้ของ ส่วนรวม	2.55	4.83	0.894	1
3. การถือเป็นที่	2.81	4.72	0.679	2
4. การเคารพสิทธิ	2.80	4.55	0.625	3
5. การเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรม ที่เป็นประโยชน์	2.93	4.75	0.621	4

จากตารางที่ 3 ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 2 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านการรับผิดชอบต่อการใช้ของส่วนรวม 2) ด้านการถือเป็นที่ 3) ด้านการเคารพสิทธิ 4) ด้านการเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ และ 5) ด้านการช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ ตามลำดับ

3. ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 2

พบว่า รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการจัดกิจกรรม 4) วิธีดำเนินการ ประกอบด้วย 7 กิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้ 1) กิจกรรมปลูกพลังความดี 2) หัวใจอาสา 3) ศูนย์รวมแห่งน้ำใจ 4) รู้จักใช้ รู้จักรักษา 5) ฉันทน์หน้าที่ 6) เคารพสิทธิ วิถีคนไทย และ 7) พลังแห่งความดี และ 5) การวัดและประเมินผล และ นำความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) ตามลำดับจากระยะที่ 2 มาสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจาก 3 โรงเรียน 15 คน แล้วทำการรวบรวมข้อมูล ทำการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อวิพากษ์ร่างรูปแบบและร่างคู่มือการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ หลังจากนั้นนำร่างคู่มือการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เพื่อยืนยันความเหมาะสม (Propriety) ความเป็นไปได้

(Feasibility) และความเป็นประโยชน์ (Utility) ของรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ

ตารางที่ 4 การประเมินยืนยันความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

การพัฒนา คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม	ระดับความ เป็นไปได้	ระดับความเป็น ประโยชน์
ด้านคำชี้แจงคู่มือ	5.00	0.00	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด
ด้านรูปแบบ การพัฒนา	5.00	0.00	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด
คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ด้านจิตสาธารณะ					
ด้านแผน การจัดกิจกรรม การเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด
ด้านสื่อการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด
ด้านการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด
โดยรวม	5.00	0.00	มากที่สุด	มากที่สุด	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 ผลโดยรวม ของทั้ง 5 ด้าน พบว่ามีระดับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของคู่มือการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลการวิเคราะห์การทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 2

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบการทดสอบการมีจิตสาธารณะก่อน และหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา

การ ทดสอบ	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{D}$	S.D.	t	Sig. (1-tailed)
ก่อน	53.83	5.76	33.07	4.70	38.56*	0.00
หลัง	86.90	6.85				

จากตารางที่ 5 โดยรวมพบว่าค่าเฉลี่ยก่อนการทดลองเท่ากับ ($\bar{x} = 53.83$, S.D. = 5.76) ค่าเฉลี่ยหลังการทดลองเท่ากับ ($\bar{x} = 86.90$, S.D. = 6.85) เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังการทดลองพบว่า หลังการทดลองของนักเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ผลได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ดังนี้

องค์ประกอบและตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ 35 ตัวชี้วัด โดยองค์ประกอบที่ 1 การช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ องค์ประกอบที่ 4 การเคารพสิทธิและองค์ประกอบที่ 5 การเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ระดับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ โดยรวมมากที่สุด องค์ประกอบที่ 2 การรับผิดชอบในการใช้ของส่วนรวมระดับความเหมาะสมมาก และระดับความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์มากที่สุด องค์ประกอบที่ 3 การถือเบ็ดหน้าระดับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์โดยรวมมาก

2. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

สภาพปัจจุบันของการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านการรับผิดชอบในการใช้ของส่วนรวม 2) ด้านการถือเบ็ดหน้าที่ 3) ด้านการเคารพสิทธิ 4) ด้านการเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ และ 5) ด้านการช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ ตามลำดับ

3. ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

พบว่า การสร้างรูปแบบและคู่มือการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นชั้นที่นำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่าน เพื่อยืนยันความเหมาะสมความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยประกอบ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการจัดกิจกรรม 4) วิธีดำเนินการ ประกอบด้วย 7 กิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้ 1) กิจกรรมปลูกฝังความดี 2) หัวใจอาสา 3) ศูนย์รวมแห่งน้ำใจ 4) รู้จักใช้ รู้จักรักษา 5) ฉันทู้หน้าที่ 6) เคารพสิทธิ วิถีคนไทย และ 7) พลังแห่งความดี และ 5) การวัดและประเมินผล ผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่าระดับความเหมาะสม ระดับความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของคู่มือการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลการวิเคราะห์การทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยก่อนการทดลองเท่ากับ ($\bar{x} = 53.83$, S.D. = 5.76) ค่าเฉลี่ยหลังการทดลองเท่ากับ ($\bar{x} = 86.90$, S.D. = 6.85) เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังการทดลองพบว่าหลังการทดลองของนักเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อภิปรายผลได้ดังนี้

1. การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

พบว่า ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ และ 35 ตัวชี้วัด ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ มี 4 ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 2 การรับผิดชอบในการใช้ของส่วนรวมมี 10 ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 3 การถือเบี่ยงหน้าที่ มี 7 ตัวชี้วัด องค์ประกอบที่ 4 การเคารพสิทธิ มี 4 ตัวชี้วัดและองค์ประกอบที่ 5 การเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ มี 10 ตัวชี้วัด จากองค์ประกอบและตัวชี้วัดดังกล่าว ประเมินยืนยันโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เห็นว่าทั้งด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ถือว่าสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้ ทั้งนี้เพราะการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ทั้งต่อตัวนักเรียน ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ เพราะการมีจิตสาธารณะเป็นการปลูกฝังให้ตัวผู้เรียนเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน สถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการทำให้นักเรียนมีความสมบูรณ์ทั้งด้านปัญญา และด้านจิตใจ จึงจะถือได้ว่าเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพและมีสามัญสำนึกเพราะการศึกษาจะทำให้มนุษย์เป็นคนที่มีความดีโดยสมบูรณ์นั้นต้องมีกระบวนการพัฒนาทางด้านจิตใจควบคู่มาด้วยเสมอ สอดคล้องกับ จุมพล พุณท์ศรีวิน (2550, น. 42) ที่กล่าวว่า การส่งเสริมให้นักเรียนที่เป็นวัยที่มีการพัฒนาในทุก ๆ ด้านมีจิตสาธารณะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะส่งเสริมในด้านเจตคติของนักเรียนให้มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ตัว มีความเป็นพลเมือง และเห็นความเท่าเทียมของมนุษย์ เป็นแรงผลักดันในภาคพลเมือง ทำให้สังคมมีการเคลื่อนไหวไปในทิศทางตามความต้องการของพลเมือง ส่งผลให้ประเทศขับเคลื่อนอำนาจประชาชน

อันเป็นพื้นฐานของประชาธิปไตย สอดคล้องกับ สุรัตน์ ชาญบุญจันทร์ (2560, น. 50-64) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการสรุปอ้างอิงได้ องค์ประกอบและตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 9 ตัวชี้วัด ดังนี้ 1) การช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังสิ่งตอบแทนมี 3 ตัวชี้วัด 2) การเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสร้างสิ่งดีงามต่อส่วนรวมมี 2 ตัวชี้วัด 3) ความรับผิดชอบดูแลรักษาสาธารณสมบัติมี 2 ตัวชี้วัด และ 4) การเคารพสิทธิในการใช้สาธารณสมบัติร่วมกันมี 2 ตัวชี้วัด

2. การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะครูในสถานศึกษาขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะในทุกชั้น และยิ่งในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นซึ่งเป็นวัยที่ต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะเป็นวัยที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดริเริ่มที่จะเป็นผู้ใหญ่ และเป็นวัยที่ต้องการเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ และครู สอดคล้องกับ ขั้นตอนจริยธรรมของ Kohlberg (1987, p. 76) ที่กล่าวว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีอายุประมาณ 12-15 ปี อยู่ในระดับที่ 2 คือ ระดับจริยธรรมตามกฎ เกณฑ์สังคม และอยู่ขั้นที่ 3 ของความคาดหวังและการกระทำให้เกิดการยอมรับในสังคม ขั้นนี้ถือว่าการประพฤติตนตามความคาดหวังของผู้ปกครอง บิดามารดา กลุ่มที่ตนเป็นสมาชิกหรือของชาติ เป็นสิ่งที่ควรจะทำหรือกลัวทำความผิด เพราะกลัวว่า

ตนจะไม่เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น การแสดงพฤติกรรมของเด็กจะไม่คำนึงถึงผลที่จะตามมาที่จะเกิดแก่ตนเอง แต่ถือความซื่อสัตย์ ความจงรักภักดีเป็นสำคัญ จึงเป็นวัยที่สมควรได้รับการพัฒนาจิตสาธารณะมากที่สุด สอดคล้องกับ ขจิตรธรณ์ สูงกลาง (2561, น. 1-9) ที่ศึกษาการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตอาสาของนักเรียนโรงเรียนสงวนศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่าสภาพปัจจุบันคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตอาสาของนักเรียนโรงเรียนสงวนศึกษา อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม รองลงมาคือด้านช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทนตามลำดับ

3. รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

พบว่า การสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นที่นำเสนอกับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่าน เพื่อยืนยันความเหมาะสมความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการจัดกิจกรรม 4) วิธีดำเนินการ ประกอบด้วย 7 กิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้ 1) กิจกรรมปลูกพลังความดี 2) หัวใจอาสา 3) ศูนย์รวมแห่งน้ำใจ 4) รู้จักใช้ รู้จักรักษา 5) ฉันทรู้หน้าที่ 6) เคารพสิทธิวิถีคนไทย และ 7) พลังแห่งความดี และ 5) การวัดและประเมินผลผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่าระดับความเหมาะสมระดับความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด จะเห็นว่าผลการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน แสดงว่าผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ารูปแบบที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นสามารถนำไปใช้พัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะได้จริง ทั้งนี้เพราะ

ผู้บริหาร ครูผู้สอน ในสถานศึกษาขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ตระหนักถึงความสำคัญในการจัดการส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะจึงได้ทำการส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสาธารณะ โดยทำผ่านกิจกรรมต่าง ๆ หรือรูปแบบที่ทางสถานศึกษากำหนดขึ้นและให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อปลูกฝังให้มีจิตสาธารณะ สอดคล้องกับ ชาตรี อุ่นเรือน, รังสรรค์ สิงห์เลิศ และแดนวิชัย สายรักษา (2561, น. 353-368) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ซึ่งได้ทำการสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะขึ้น ซึ่งประกอบด้วย 13 กิจกรรม ดังนี้ กิจกรรมใจเข้าใจเรารักกันตัวเอง ฮีโร่ในตัวฉัน การค้นหาบุคคลดีเด่นต้นแบบ ภาษาดอกไม้ให้พ่อแม่ใช้เทคโนโลยีอย่างคุ้มค่าจาก Smart phone 7 กิจกรรมอาสาพิทักษ์ผืนดิน การทำงานที่ประสบผลสำเร็จ ใส่ใจทำความดีในโรงเรียน อาสาพัฒนาพาสุขใจ การปรับตัว ใฝ่ไม่เต็มพละ และสุดท้ายคือเด็กดีศรียางชุม และ สอดคล้องกับ นริศรา ตาปราบ และคณะ (2561, น. 353-368) ที่ศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนจังหวัดชัยภูมิ พบว่า รูปแบบกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ทั้ง 19 กิจกรรม มีความเหมาะสมมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อมีระดับมากที่สุดทุกข้อ ได้แก่ ด้านวัตถุประสงค์ ด้านเป้าหมาย ด้านตัวชี้วัดความสำเร็จของกิจกรรม ด้านกิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติงาน และด้านประโยชน์ที่จะได้รับมากที่สุด

4. การทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ได้สร้างขึ้น ไปใช้กับกลุ่มผู้ร่วมทดลอง ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

โรงเรียนโพนสิมอนุเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำนวน 30 คน พบว่า ผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโดยใช้แบบทดสอบระหว่างก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง โดยรวมพบว่ามีความเฉลี่ยก่อนการทดลอง เท่ากับ 53.83 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.76 ค่าเฉลี่ย หลังการทดลองเท่ากับ 86.90 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.85 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังการทดลองพบว่า หลังการพัฒนาของนักเรียนสูงกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ผลการพัฒนาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนโพนสิมอนุเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 หลังจากที่ได้ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาที่ผู้วิจัย ได้สร้างขึ้นแล้วมีผลทำให้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นดีขึ้นจากก่อนการทดลองใช้รูปแบบ จึงกล่าว ได้ว่ารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สามารถนำไปใช้เป็นแนวทาง ในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 ได้ สอดคล้องกับนริศรา ตาปราบ, สมเจตน์ ภูศรี และศิริ ถิอาสนา (2562, น. 548-565) ที่ศึกษา รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียน เอกชนจังหวัดชัยภูมิ พบว่า ผลการใช้รูปแบบกิจกรรมการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนก่อนการร่วมกิจกรรม นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง โดยรวม เฉลี่ย ($\bar{x} = 2.72$, S.D. = 0.90) และหลังการเข้าร่วมกิจกรรม นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับดี ทั้ง 8 ด้าน โดยรวมเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.49$, S.D. = 0.64) ซึ่งแสดงว่านักเรียนมีการ พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์หลังการเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่า ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม และทุกรายด้านมีความแตกต่างอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับสิริวัชร ภาณุจนโพธิ (2558, น. 127-144) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการ เรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะจิตสาธารณะของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า คุณลักษณะจิตสาธารณะหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำหรับนักวิจัยที่สนใจศึกษารูปแบบการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียน อาจนำ รูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนี้ ไปปรับใช้กับกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เช่น เด็กและเยาวชนในสถานฝึกอบรม นักศึกษาระดับอุดมศึกษา นักศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา หรือนักศึกษาสังกัดศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นต้น

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ควรนำรูปแบบการพัฒนา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 ไปปรับใช้ในการพัฒนาผู้เรียนด้วย กระบวนการนโยบายการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรม การมีส่วนร่วม กับชุมชน และการสร้างภาวะผู้นำนักเรียนทั้งการบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระหรือจัดเป็นรายวิชาในโครงสร้าง หลักสูตรการอบรมประชุมสัมมนา

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสร้างความตระหนักให้ครู เห็นความสำคัญในการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนและร่วมกัน เสริมสร้างให้เกิดขึ้นด้วยวิธีการที่หลากหลาย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาองค์ประกอบด้านจิตสาธารณะของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาในองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น การมีจิตอาสา การเคารพกฎของส่วนรวม และการจิตใจเอื้อเฟื้อ

2.2 ควรทำการศึกษาการพัฒนาคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ด้านจิตสาธารณะอย่างต่อเนื่อง โดยใช้กระบวนการเรียนรู้อื่น ๆ ที่เหมาะสมกับนักเรียน เพื่อจะได้ทราบถึงพัฒนาการของนักเรียน

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยการสนับสนุน จากครอบครัว และในโอกาสนี้ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่เสียสละเวลาในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- กวี วรกวิน. (2560). *บทบาทและหน้าที่ของเยาวชนที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ* โดยเน้น จิตสาธารณะ. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. กรุงเทพฯ: บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด.
- ขจิตร์ตัน สูงกลาง. (2561). การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตอาสาของนักเรียนโรงเรียนสงวนศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู. *วารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์*, 4(2), 1-9.
- จุมพล พูนภัทรชีวิน. (2550). *นานาทัศนะในการวิจัยประเมินผลคุณภาพของคนไทย: เก่ง ดี และมีความสุข* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- ชาติรี อุณเรือน, รังสรรค์ สิงเหล็ก และแดนวิชัย สายรักษา. (2561). รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2. *วารสารช่อพะยอม*, 29(2), 353-368.
- นริศรา ตาปราบ, สมเจตน์ ภูศรี และศิริ ถิอาสนา. (2562). รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนจังหวัดชัยภูมิ. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์*, 6(3), 548-565.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ระพีพรรณ ทองหล่อ. (2551). *การสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในกลุ่มจังหวัดภาคกลาง*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปภาพินท์ รุณธาตุ. (2559). การพัฒนาจิตสาธารณะด้วยกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้นำ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 6(2), 25-32.
- สิริวัณณิ์ กาญจนโพธิ์. (2558). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสกลนคร. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทม.ส.)*, 21(2), 127-144.
- สุรัตน์ ขวัญบุญจันทร์. (2560). การพัฒนารูปแบบการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการสรุปอ้างอิง. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 19(1), 50-64.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2555). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). *แนวทางการบริหารและจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. (2562). *รายงานประจำปีการศึกษา 2562*. สฟป: กาฬสินธุ์ เขต 2.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561*. กรุงเทพฯ: บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด.
- Kohlberg, L. (1987). *Moral Stage and Moralization: The Cognitive Developmental Approach*, In *Moral Development and Behavior*. New York: Holt Rinehart and winston.